

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Mezinárodní obchod s kávou a dovoz kávy z arabských
zemí do České republiky**

Ladislav Pštros

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra obchodu a financí

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pštros Ladislav

Provoz a ekonomika

Název práce

Mezinárodní obchod s kávou a dovoz kávy z arabských zemí do České republiky

Anglický název

International Trade with Coffee and Import from Arabian Countries to the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce bude zhodnotit zahraniční obchod kávy z arabských zemí do ČR. Dílčími cíli bude zjištění, ze kterých arabských států se tato káva dováží (včetně konkrétních výrobců), pokusit se zjistit objem dovozu kávy a porovnat jej s celkovým dovozem kávy do ČR a zároveň porovnat vývoj tohoto dovozu v posledních letech.

Metodika

Pro správné vytyčení a zpracování dat budou vymezeny důležité pojmy. Pro vypracování práce budou shromážděny a prostudovány literární zdroje a další sekundární zdroje. V teoretické části práce budou využity metody komparace a syntézy. V dalších částech práce budou použity metoda analýzy a statistické hodnocení. Součástí práce budou tabulky a grafy. Při zpracování práce bude zkoumána právní stránka a předpisy dovozu kávy do ČR (EU) z arabských zemí. Dané téma není dostatečně zmonitorováno a výsledky práce by mohly být využity v rámci mezinárodního obchodu soukromých firem i vládních a nevládních organizací.

Harmonogram zpracování

Studium odborné literatury, stanovení dílčích cílů	(09/2013)
Vypracování teoretických východisek práce, literární rešerše	(12/2013)
Vypracování praktické části, zhodnocení, závěr	(01/2014)
Tvorba finální podoby práce	(02/2014)
Odevzdání kompletní práce, odevzdání tezí	(03/2014)

30-40 stran

Káva, Arabica, import, export a reexport, kvalita, cena, produkce, konkurence, distribuce.

PEPRNÝ, A., STEJSKAL, L. Mezinárodní obchod 1.vyd. Brno: Ediční středisko, 2011. **ISBN 978-80-7375-541-6**
SVATOS, Miroslav a kolektiv. Zahraniční obchod: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. **ISBN 978-80-247-2708-0**.
ROGERS, J. Žhavé komodity. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008. **ISBN 978-80-247-2342-6**
PAVLIS, J., KOBLÍŽEK, J., JELINEK, P. Užitkové rostliny tropů a subtropů. 1. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická universita, 2002. **ISBN 80-7157-627-1**

Regnerová Olga, Ing.

březen 2014

Arma 9

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.
Vedoucí katedry

7A

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.
Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Mezinárodní obchod s kávou a dovoz kávy z arabských zemí do České republiky" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 17. 3. 2014

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Olze Regnerové za cenná doporučení a připomínky, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce. Zároveň děkuji všem ostatním, kteří mi přímo nebo nepřímo poskytovali cenné a praktické rady.

Mezinárodní obchod s kávou a dovoz kávy z arabských zemí do České republiky

International Trade with Coffee and Import from Arabic Countries to the Czech Republic

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá obecnou charakteristikou mezinárodního obchodu s kávou, ale také spotřebou kávy v České republice a ve světě, historii a rituálům pití kávy v České republice i v arabských zemích. Práce obsahuje podrobný popis světového trhu s kávou, vývoje cen na kávovém trhu a popis organizací vystupujících na světovém trhu. Nedílnou součástí práce je analýza dovozu kávy z arabských zemí, podmínek obchodování mezi Českou republikou a arabskými zeměmi a také rozbořem čtyř vybraných podniků, které dovážejí kávu z arabských zemí na český trh.

Summary

The bachelor thesis deals with the general characteristics of international trade with coffee, global consumption of coffee, it's history and rituals of drinking coffee in Czech Republic as well as in Arab countries. The thesis contains a detailed description, price developments and a description of organizations of global coffee market. An integral part of the thesis is an analysis of coffee import from Arab countries to Czech Republic, trading conditions between these two regions and an analysis of four selected companies that import coffee from Arab countries to the Czech market.

Klíčová slova: káva, arabika, import, export, produkce, konkurence, distribuce, kvalita, cena.

Keywords: coffee, arabica, import, export, production, competition, distribution, quality, price.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	Cíl a metodika práce	4
3	Teoretická východiska	6
3.1	Obecná charakteristika kávy	6
3.2	Historie a rituál přípravy kávy.....	11
3.3	Mezinárodní obchod s kávou	14
3.3.1	Světový trh s kávou.....	14
3.3.2	Ceny na kávovém trhu	15
3.3.3	Organizace na kávovém trhu	17
3.3.4	Český trh s kávou.....	20
3.4	Výhledy mezinárodního obchodu s kávou.....	23
4	Praktická část.....	24
4.1	Analýza dovozu kávy z arabských zemí	24
4.2	Mezinárodní obchod s arabskými zeměmi.....	26
4.2.1	Zahraniční obchod se Syrskou arabskou republikou	26
4.2.2	Zahraniční obchod s Libanonem	27
4.2.3	Zahraniční obchod s Egyptem	29
4.3	Charakteristika vybraných podniků, které do ČR dováží kávu z arabských zemí	31
5	Výsledky a jejich hodnocení	34
6	ZÁVĚR	37
	SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ.....	42
	SEZNAM TABULEK.....	43
	SEZNAM TABULEK.....	43
	SEZNAM ZKRATEK.....	44
	PŘÍLOHY	45

1 ÚVOD

Cílem první kapitoly teoretické části bakalářské práce je charakterizovat kávu v obecném pojetí, popsat její rozdělení, základní charakteristické znaky, její spotřebu ve světě a srovnat získaná data se spotřebou kávy v České Republice. Druhá kapitola je věnována nejen historii kávy, ale také jejím rituálům přípravy v arabských zemích. Třetí kapitola nese název Mezinárodní obchod s kávou. Tato kapitola je dále rozčleněna na podkapitoly: světový trh s kávou, ceny na kávovém trhu, organizace na kávovém trhu. Další část práce se zabývá českým trhem s kávou. Poslední kapitola teoretické části práce stručně shrnuje budoucí výhledy mezinárodního obchodu tohoto odvětví.

Praktická část bakalářské práce se skládá ze dvou kapitol. První kapitola charakterizuje analýzu dovozu kávy z arabských zemí do České republiky, mezinárodní obchod s arabskými zeměmi a vybrané dodavatele arabské kávy na český trh, jejich umístění, velikost i orientaci na mezinárodním trhu. Druhá kapitola se zaměřuje na zhodnocení získaných dat a jejich vhodnou interpretaci.

2 Cíl a metodika práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení problematiky dovozu kávy z arabských zemí do České Republiky (dále jen ČR): zjistit, ze kterých arabských států se tato káva dováží, pokusit se stanovit objem dovozu kávy a porovnat jej s celkovým dovozem kávy do České Republiky a zároveň porovnat vývoj tohoto dovozu v posledních letech. Hlavní výzkumná otázka tedy zní: *Jaký je objem dovozu kávy z jednotlivých arabských zemí do České republiky a jaký tento objem zastupuje procentuální podíl na celkovém dovozu kávy do České republiky v posledních letech?* V rámci této výzkumné otázky byla práce situována do několika s problematikou úzce souvisejících kapitol, které byly řešeny na základě obecně teoretických vědních metod.

První kapitolou teoretické části práce je „*Obecná charakteristika kávy*“, k jejímuž vyhotovení bylo využito sekundárních informací z českých i zahraničních internetových stránek (Mezinárodní organizace kávy), ale také dvou knižních publikací. Druhá kapitola vystupující v práci pod názvem „*Historie a rituál pití kávy*“ je založena na systémové analýze dat získaných z literárních děl, ale také z internetových zdrojů výrobců a prodejců kávy, všeobecně zaměřeného internetového časopisu a statistických dat Syrské Arabské republiky. Třetí a poslední kapitola teoretické části práce nese název „*Mezinárodní obchod s kávou*“ – tato kapitola je složená z několika vhodně zvolených podkapitol, které se zabývají obecně světovým trhem s kávou, cenami a organizacemi na světovém trhu s kávou a také českým trhem s kávou. I tato kapitola je založena na analýze sekundárních dat získaných z knižních zdrojů, akademických prací a českých i zahraničních internetových zdrojů (Konference OSN – Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji). Data jsou zde prezentována prostřednictvím syntézy získaných informací. Poslední kapitola je věnována výhledům mezinárodního obchodu s kávou, s využitím knižní publikace a informací ze zahraničních internetových stránek Mezinárodní organizace kávy.

První kapitola praktické části práce „*Analýza dovozu kávy z arabských zemí*“ je sestavena na základě analýzy dat týkajících se množství dovezené kávy z jednotlivých arabských zemí do ČR získaných ze statistického šetření International Coffee Organisation (dále jen

ICO) a komparací dat získaných od Českého statistického úřadu. Další kapitola „*Mezinárodní obchod s arabskými zeměmi*“ byla sestavena na základě využití dat Ministerstva zahraničních věcí ČR, oficiálního portálu pro podnikání a export a dat Organizace OSN pro výživu a zemědělství, tato data byla v práci prezentována na základě vzájemné komparace a syntézy. Poslední kapitolou práce je „*Charakteristika vybraných podniků, které do ČR dováží kávu z arabských zemí*,“ která byla sestavena pomocí informací získaných z internetových stránek jednotlivých firem, ale také s využitím údajů přímo od majitele jednoho z podniků sídlících na území ČR (Qitra s.r.o. - Madeinsyria.cz).

3 Teoretická východiska

K výběru toho tématu mě inspirovala návštěva mého bratra, který žije v Syrské arabské republice. Během pobytu jsem navštívil největší města tohoto státu a místní kultura mě okouzila. Bratr přišel s nápadem dovážet arabskou kávu do České republiky a prodávat ji zde. Protože mě jeho myšlenka zaujala, netrvalo dlouho a společně jsme zrealizovali internetové stránky, na kterých jsme arabskou kávu v České republice nabízeli. Zhruba po půl roce fungování tohoto e-shopu vzrostl zájem o arabskou kávu natolik, že se bratr rozhodl pro otevření kamenného obchodu v Praze. Tato prodejna však byla v roce 2013 kvůli nepříznivé situaci v Syrské arabské republice uzavřena, protože továrna na její výrobu byla přímo v epicentru nepokojů. V současné době funguje nově vybudovaná kamenná prodejna se stálou klientelou. Navíc spousta lidí si v posledních letech oblíbila kávu s kardamomem. Vzhledem k tomu, že kávu v České republice pije téměř každý a spotřebuje se jí zde ročně velké množství, jsem se rozhodl tuto situaci zanalyzovat a mimo jiné také zjistit, jaké má arabská káva na českém trhu postavení.

Dané téma není v České Republice dostatečně zmonitorováno, proto se domnívám, že by výsledky práce mohly být využity jednak v rámci mezinárodního obchodu soukromých firem, jednak pro vládní a nevládní organizace.

3.1 Obecná charakteristika kávy

Slovo káva je původem převzato z arabského výrazu „gahwah“. V doslovném překladu znamená sílu a vzrušení.^{/1/}

Káva se tradičním způsobem pěstuje ve stínu původní vegetace. V poslední době se však stále častěji zakládají plantáže kávy. Kávě se nejlépe daří podél rovníkového pásu mezi Obratníkem Raka a Kozoroha, kde se pěstuje ve zhruba padesáti zemích. Toto pásmo zahrnuje celou Střední Ameriku a severní část Jižní Ameriky, převážnou část Afriky, dále Čínu, Indii, Indonésii, Austrálii a ostrovy v Indickém oceánu.^{/2,3,4/}

Káva roste na kávovníku. Kávovník je vysoký, stále zelený keř či strom, pěstovaný ve vlhkém tropickém pásmu. V současnosti je známo 60 druhů kávy, ale jen tři z nich jsou extenzivně pěstovány: ^{/4/}

- a) káva arabika (*Coffea arabica*)
- b) káva robusta (*Coffea canephora*)
- c) káva liberika (*Coffea liberica*)

Tab. č. 1.: Arabika vs. Robusta – základní charakteristické vlastnosti

Arabika	Robusta
Vysoký keř, dosahující výšky tří metrů.	Keř nebo strom dosahující výšky až 15 metrů.
70 % světové produkce.	25 % světové produkce.
Pěstuje se ve výškách 1000 až 1800 m.	Pěstuje se ve výškách 500 až 800 m.
Přináší plody po třech až čtyřech letech od vysazení.	Přináší plody již po dvou letech od vysazení.
Semena jsou kvalitní. Používá se na výrobu kvalitní kávy.	Semena jsou menší než u kávovníku arabika, mají také horší kvalitu. Používají se často do kávových směsí.
Kávovník kvete a zraje současně.	Obsahují třikrát více kofeinu než semena kávovníku arabika.
Sklízí se většinou ručně.	Větší výnosy, mechanizovaná sklizeň.
Kávovník arabika není tak odolný vůči nepřízni okolí jako kávovník robusta.	Menší nároky na kvalitu půdy a velmi vysoká odolnost vůči vnějším vlivům (nemoci, výkyvy počasí).
Káva s výraznou, velmi variabilní chutí, nízká hořkost.	Více hořká než arabika.

Zdroj /4/

Arabika je náročnější na pěstování, protože vyžaduje ruční sklizeň. Její výhodou je produkce kvalitnějších a aromatictějších zrn, která jsou vykupována za vyšší cenu. Hlavním místem pěstování je Jižní Amerika. Arabika tvoří 70 % světové produkce kávy. ^{/5/}

Robusta se sklízí mechanizovaně, její kvalita je nižší než u arabiky. Z tohoto důvodu je využívána zejména k výrobě instantních káv. Pěstuje se hlavně v západní Africe a jihovýchodní Asii. Největším světovým producentem tohoto druhu kávy je Vietnam.^{/5/}

Liberika je pěstována pouze v západní Africe a Malajsii. Kvůli své specifické chuti je poptávka po ní velice malá.^{/4/}

Další kroky budou popsány pouze pro arabiku a robustu, protože společně tvoří více než 96 % světové produkce kávy. V obou případech se sklízí kávové boby, což jsou červené plody podobné třešním (viz *obrázek č. 1*). Při zpracování kávových bobů arabiky se nejčastěji používá tzv. mokrá metoda, během které se sklizené plody máčí ve vodě do částečného zkvašení zbylé dužiny. Poté se dužina odstraňuje a obnažené kávové boby se nechají usušit na slunci. Takto zpracovaný produkt je připraven k vývozu a to i přes to, že boby stále obsahují na povrchu pergamenovou slupku, která je dále odstraněna až při dalším továrním zpracování.

Při zpracování kávových bobů robusty se používá tzv. suchá metoda, u které se boby suší na slunci i s dužinou. Usušené boby jsou pak produktem připraveným k vývozu. Stejně jako u arabiky probíhá další opracování až v továrně. Před vývozem se kávové boby třídí dle velikosti a kvality.^{/3/}

Prvními z míst, kde bylo pražení kávy realizováno, jsou Turecko a Írán. Proces pražení probíhá za vysokých teplot (až 200 °C) a vytváří se při něm v kávových zrnech velké množství aromatických prchavých látek, které jsou nosiči chutě a vůně. Ve 20. století se začalo pražit pomocí horkého vzduchu nebo horkými plyny, dříve se pražilo v kovových nádobách přímo nad ohněm. Při pražení ztrácí kávová zrna svou vlhkost a zvětšují svůj objem. Zrna kávy musí být při pražení neustále v pohybu, aby se upražila rovnoměrně. Protože má pražená káva omezenou trvanlivost, tak si pražírny nakupují kávu v surovém stavu a zrna si praží samy.^{/6/}

Od roku 2013 se k největším pražírnám v ČR řadí společnost Oxalis ve Slušovicích. Mezi další pražírny vyskytující se na území ČR lze zařadit pražírnu kávy Majkáfé v Náboru,

Pražírnu kávy k. s. ve Strmilově, pražírnu podniku Káva Malena s. r. o., Botacoffe, Last Café a Café del Saggio v Brně, pražírnu specializovanou na arabiku Café Eternity s. r. o. v Karviné, jednu z prvních českých pražíren La Bohème Café ve Vítkově, kde se provozuje také pražírna Harney & Sons Master Tea Blenders, pražírnu podniku Káva pražená Huštěnovice, pražírnu Café Trieste v Ostravě. Dále provoz pražírny kávy Dana Kokešová v České Třebové, rodinnou pražírnu v Kunčíně provozovanou Monikou Korávkovou, pražírnu Coffeespot v Kunovicích, pražírnu Orient Coffee v Plzni, pražírnu Jtrcoffee v Moravanech, provoz pražírny Karel Pejšek v Křížanech a Luděk Píštěk v Havířově, kavárnu s vlastní pražírnou Kafirna Dogvill v Boskovicích, pražírnu Kafe Šodó a Café Trieste Olomouc, pražírnu Slušovice – export ve Slušovicích, pražírnu Rósta Kafe v Kašperských Horách a pražírnu Doubleshot s. r. o. v Praze.^{/7/}

Jsou-li do Evropy vyváženy zelené kávové boby, jejich cena se díky nákladům na přepravu a pojištění zvedne až o 9 %. Dovozece (ve většině případů se jedná o velkou obchodní společnost), zaplatí přístavní a celní poplatky, které jsou započítávány do ceny kávových bobů, které převezme pražírna kávy. Pražírna dále zaplatí dovozci za služby a vyřízení administrativy, k tomuto poplatku také připočítá provizi za dovoz kávy do velkoskladu. Následná cesta ze skladovacích prostor do jednotlivých prodejních míst může vést dle charakteru použití bobů různými směry. Záleží na tom, zda jsou kávové boby určeny jen pro pražení či mletí, nebo zda se z nich bude vyrábět rozpustná či instantní káva.^{/3/}

Káva je mezi spotřebiteli ceněna již po staletí a to zejména pro svoji chuť a povzbuzující účinky. Jedná se o globální komoditu obchodovanou na hlavních termínových a komoditních burzách – ve světové ekonomice má tedy nepřehlédnutelný význam. Je to také důležitý devizový garant pro zemědělsky orientované produkční země a rozhodující činitel pro ekonomiku a politiku mnoha rozvojových zemí. Příkladem je Etiopie, které přináší produkce kávy 54 % příjmů ze zahraničního obchodu. Pěstování kávy poskytuje obživu více než dvaceti milionům pěstitelů. V celosvětovém měřítku žije z produkce kávy kolem sto milionů lidí.^{/3,8/}

Každý rok se vyváží pět až šest milionů tun zelené kávy do celého světa a poptávka po ní se stále zvyšuje. K vývozu kávy z produkčních oblastí se nejčastěji používá lodní

doprava, méně pak nákladní automobily a velmi zřídka je využívána doprava letecká. Zelené plody kávy jsou dopravovány buď přímo do pražírén, nebo na kávovou burzu, kde pražírny nakupují kávu prostřednictvím makléřů. Nekvalitnější druhy kávy se do České Republiky dostávají jen zřídka nebo spíše vůbec, protože jsou ve velkém skupovány přímo z plantáží (například Japonci). ^{/9/}

Spotřeba kávy ve světě roste ročně zhruba o 1,7 %. Růstový trend je dán stoupající spotřebou kávy ve východní Evropě, Rusku a Číně, ale i v rozvojových zemích, kde převažuje poptávka po levnější kávě. Produkce kávy však roste rychleji než poptávka po ní. Je to způsobeno v důsledku rozšiřování ploch, na kterých se káva pěstuje. To se týká hlavně asijských zemí (Indonésie, Vietnam), které se neřadí mezi tzv. tradiční pěstitele kávy a pěstováním kávy se zabývají až v posledních letech. V důsledku vznikajícího přebytku této komodity dochází k poklesu cen kávy na světovém trhu. ^{/5/}

Nejvyšší spotřeba kávy byla zaznamenána v Lucembursku 24,73 %; tato hodnota je dokonce dvakrát vyšší než hodnota druhé nejvyšší spotřeby kávy, která je 12,17 % a připadá Finsku. Druhá nejvyšší spotřeba kávy je obecně přičítána severským zemím. Kromě Finska je vysoká spotřeba kávy charakteristická také pro Norsko 9,51 %, Dánsko 8,25 % a Švédsko 7,14 %. Poměrně vysoká spotřeba kávy je také v Rakousku, na Islandu, ve Švýcarsku a Německu. Italové, o kterých je známo, že milují kávu, jsou se spotřebou 5,62 kilogramu na osobu za rok až na patnáctém místě v Evropě. Naopak nejnižší spotřeba je v Indii 0,09 kg, Egyptě 0,05 kg a v Číně 0,01 kg. ^{/10, 11/}

Spotřeba kávy v České Republice je ve srovnání se západoevropskými státy poměrně nízká, ve srovnání s ostatním světem je však na tom je lépe. Průměrná roční spotřeba kávy je 3,26 kg na osobu. Do této spotřeby není zahrnuta káva, která se do České republiky dostala turistickými dovozy. V současné době nepředstavuje káva dovezená turisty velké množství, avšak před lety to bylo až 20 %. ^{/10,12/}

Ze států sousedících s Českou Republikou patří mezi největší spotřebitele kávy Rakušané, kteří zkonzumují 7,96 kg kávy na osobu za rok, v Německu je to 6,95 kg, v Polsku 3,19 kg (vliv čaje), a na Slovensku přibližně 4,28 kg. ^{/10/}

3.2 Historie a rituál přípravy kávy

Původ kávy byl dlouhou dobu nejasný. Neznal ho ani botanik Carl Linné, který kávu klasifikoval jako „kávu arabskou“, protože se mylně domníval, že pochází z Arábie. Zrna druhu kávovníku Arabika ve skutečnosti pochází z etiopské provincie Kaffa a své jméno získala po arabském obchodníkovi, který přivezl kávová zrna z Etiopie do Jemenu. Většina přímořských národů, však poprvé ochutnala kávu v Arábii při námořních výpravách. Odtud se začala vyvážet do Evropy. Aby Arábie mohla udržet výhradní právo na pěstování kávy, zakázala vývoz klíčivých semen. Pití kávy se však na rozdíl od jejího pěstování rozšířilo mimo oblast Arabského poloostrova již v 15. století, a to hlavně do Turecka, kde se pití kávy stalo vášní. Odtud se rozšířilo i do jiných oblastí Evropy. ^{/13,14,15/}

První záznamy o kávě v evropské literatuře zachycuje v roce 1574 Holanďan Charles de l' Ecluse, který semena kávy získal jako dar od Alfonsia Pancia, profesora na akademii ve Ferraře. ^{/13,16/}

Původně byla kávová zrna pouze žvýkána. Až později se zjistilo, že mohou být semleta a vařena ve vodě. První zmínky o pití kávy jsou dochovány prostřednictvím rozmanitých bájí a pohádek. O objevitelích „zázračných bobulí“ existuje řada mohamedánských legend, které přežily staletí a tradují se dodnes. ^{/4/}

V ČR je znám především italský "rituál" pití kávy; starší a o něco složitější je rituál arabský. V arabských zemích je příprava kávy obřadem. ^{/17/}

Způsoby přípravy kávy se vyvíjely po staletí. Jednotlivé oblasti na Blízkém východě mají vlastní rituály pití kávy, při kterých hostitel projevuje svému hostu úctu a současně mu dává najevo svoji pohostinnost. Nabídnutou kávu prakticky nelze odmítnout – odmítnutí by znamenalo společenský prohřešek. Má-li host zájem o další kávu, položí šálek na tácek dnem dolů, pokud však už další kávu nechce, položí šálek dnem vzhůru nebo na stranu. To je často pro Evropany i Američany problémem, stavějí totiž ze zvyku šálky dnem dolů a "číšník" jim s úsměvem nalévá další a další kávu pořád dokola. V současnosti máme pro

tuto kávu dvojího pojmenování: káva je označovaná jako turecká nebo často také jako káva arabská. ^{/18,17/}

Pravá arabská (turecká) káva je ve většině případů podávána s cukrem a kořením, je považovaná za jednu z nejsilnějších káv. Přípravuje se v nádobce s dlouhou rukojetí zvané džezva (v arabštině se setkáme s názvem dóle neb rakwe). Způsobů, kterými je možné kávu připravit je několik:

- nejpoužívanějším způsobem zpracování je nalití studené vody do džezvy, kam se následně přidá několik lžiček mleté kávy (mnohdy se dochucuje kardamomem nebo skořicí či vanilkou, káva upravená bez těchto uvedených ingrediencí, včetně cukru, se pije jen při smutečních hostinách). Takto připravená směs se přivede k varu. V průběhu varu začne káva kypět, proto je nutné džezvu na chvíli odstavit a její obsah řádně promíchat, poté je káva znovu přivedena k varu. Tento proces se opakuje celkem třikrát.
- dalším způsobem nachystání nápoje je nasypání mleté kávy do vody těsně před jejím varem a důkladné rozmíchání obsahu. Ostatní kroky jsou analogické jako u prvního způsobu přípravy kávy.
- nejméně používaný postup, že se káva nasype do džezvy jako první a vodou je zalita až následně.
- zalitím mleté kávy vařící vodou se připravuje pouze a výlučně jen pravý „český turek“. ^{/18,17/}

Obr. č. 1.: Džezva

Zdroj /19/

Pokud je nutné kávu přisladit, tak se cukr přidává do vody na začátku procesu vaření. Není zvykem sladit kávu dodatečně (jako je tomu nyní u nás). Káva je podávána v malých šálcích s podtáckem.^{/18/}

V Turecku je obvyklý také tzv. beduínský způsob přípravy kávy, kdy lze na dně šálku najít pouze jeden nebo dva doušky kávy, která přinese velmi silnou chuť a současně také okamžité osvěžení.^{/18/}

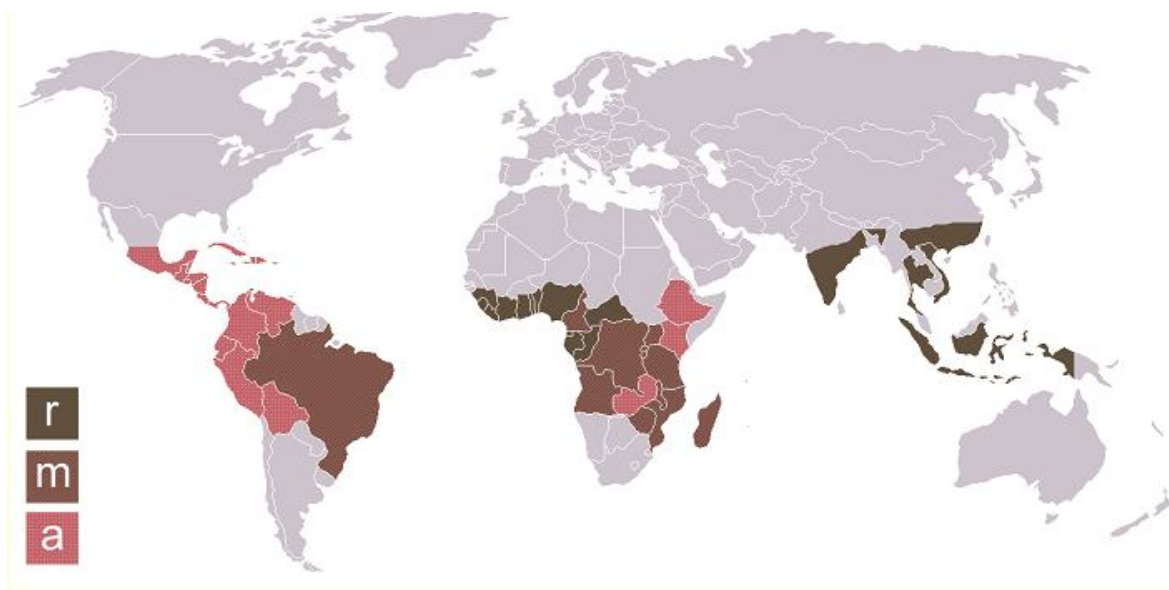
V době po první světové válce, kdy Turkové opustili Blízký východ, byla obliba pití kávy tak velká, že se arabští obchodníci předháněli, kdo z nich umele a upraží lepší kávu. Na začátku padesátých let začal Muhammad Abdul Waháb al-Hamwí pražit v malém damašském obchůdku kávu, jejíž chuť přizpůsobil požadavkům místním zákazníkům tím, že kávová zrna vybíral a pražil speciálním způsobem. Tím jeho káva získala odlišnou chuť od původní turecké kávy. Od té doby se jeho kávě říká damašská. V následujících letech se jeho společnost stala jedním z největších výrobců kávy na Blízkém východě.^{/20/}

3.3 Mezinárodní obchod s kávou

Káva je hned po ropě druhým nejvýznamnějším vývozním artiklem rozvojového světa. Je to vůbec nejcennější zemědělská komodita na světovém trhu. ^{/3,5/}

3.3.1 Světový trh s kávou

Obr. č. 2.: Nejvýznamnější oblasti pěstování kávy

Zdroj /4/

V zemích, které zobrazuje výše uvedená mapa, má nejvyšší podíl na tvorbě hrubého domácího produktu právě káva. Uvedené oblasti se liší podnebím a geografickými podmínkami, což určuje, jaká káva se v dané zemi pěstuje, zda arabika (a), robusta (r) nebo oba druhy (m). ^{/21/}

Zelenou kávu vyvážejí většinou státy nacházející se v tropických oblastech. Kávu praženou potom více ekonomicky rozvinuté státy západní Evropy. Mezi státy, které exportují oba druhy kávy, patří Brazílie, která je na prvním místě ve vývozu zelené kávy a na osmnáctém místě ve vývozu pražené kávy. Německo je na pátém místě ve vývozu zelené a na prvním místě ve vývozu pražené kávy. Důležité je zmínit také Belgii, která je ve vývozu zelené kávy na šestém místě a na pátém místě ve vývozu kávy pražené. Mezi státy, které nejvíce exportují pouze zelenou kávu, patří Vietnam, Kolumbie, Indonésie, Guatemala, Peru,

Honduras, Uganda, Etiopie, Indie, Kostarika, Mexiko, Nikaragua, El Salvador, Pobřeží slonoviny, Papua Nová Guinea, Tazmanie a Keňa. Ke státům nejvíce exportujícím praženou kávu patří Itálie, Spojené státy americké, Rakousko, Nizozemsko, Švédsko, Švýcarsko, Kanada, Polsko, Francie, Česká republika, Slovensko, Španělsko, Finsko, Portugalsko, Dánsko, Velká Británie a Lucembursko.^{/22/}

Tab. č. 2.: Velikost produkce zelené kávy z roku 2008

Rank	Area	Production (Int \$1000)	Flag	Production (MT)	Flag
1	Brazil	2286655	*	2796927	
2	Viet Nam	872663	*	1067400	*
3	Colombia	563037	*	688680	
4	Indonesia	558342	*	682938	
5	Peru	223831	*	273780	
6	Ethiopia	223520	*	273400	
7	Mexico	217321	*	265817	
8	India	214200	*	262000	
9	Guatemala	203256	*	248614	
10	Uganda	173098	*	211726	
11	Honduras	155448	*	190137	
12	Costa Rica	87757	*	107341	
13	Philippines	79653	*	97428	
14	El Salvador	73417	*	89801	
15	Côte d'Ivoire	65404	*	80000	*
16	Papua New Guinea	61644	*	75400	F
17	Nicaragua	59458	*	72727	
18	Venezuela (Bolivarian Republic of)	58864	*	72000	
19	Madagascar	54776	*	67000	F
20	Thailand	41239	*	50442	

* : Unofficial figure

[]: Official data

F : FAO estimate

Zdroj /23/

Legenda:

Rank: pořadí

Area: oblast

Production: produkce

Flag: vlajka

FAO estimate: odhad FAO

Official data: oficiální údaje

Unofficial figure: neoficiální údaje

Směr obchodu s kávou, který se snaží být co nejméně závislý na burze, nadále určuje komoditní trh. Celosvětový trh s kávou je ovládán čtyřmi nadnárodními společnostmi zaujímajícími na tomto trhu více než šedesáti procentní podíl. Patří mezi ně společnost

Nestlé, Philip Morris (Jacob/Kraft), Sara Lee a Procter & Gamble. Na opačné straně jsou vertikálně orientovaní prodejci zelené kávy (např. Neumann Group), kteří vlastní desítky dceřiných společností, farmy, zpracovatelské závody, exportní a importní společnosti a obrovské sklady. ^{/24/}

Již od roku 1840 dominuje světovému trhu v produkci kávy Brazílie, druhou příčku zaujímá Vietnam, na třetím místě je Kolumbie a na čtvrtém místě Indonésie. Tyto země tvoří čtveřici největších producentů kávy, jejichž podíl v celosvětové produkci tvoří 63,5 %. Mezi další významné producenty patří například: Pobřeží Slonoviny, Mexiko, Indie, Guatemala, Etiopie, Kostarika a Uganda. ^{/3,10/}

Brazílie má velmi příznivé podmínky pro pěstování kávy, protože se zde vyskytují tři klimatická pásma (mírné, rovníkové, subtropické). Káva je zde hlavním exportním produktem. Pochází odtud $\frac{3}{4}$ celkové světové produkce kávy. Kávová zrna pěstovaná v Brazílii jsou druhem Arabiky a na světovém trhu jsou označována jako „Brazils“. ^{/25/}

Vietnam se začal řadit mezi největší producenty kávy až na přelomu tisíciletí. Jeho rozmach způsobil nepříznivé dopady jak na malé výrobce a kvůli výsledné trojnásobné produkci (1995 – 2000), tak i na trh, neboť nabídka začala převyšovat poptávku, což vedlo k poklesu cen kávy. Vietnam je nyní největším pěstitelem robusty a druhým největším světovým pěstitelem kávy. ^{/26/}

Kolumbie je považována za největšího vývozce kvalitních kávových zrn. Sklizeň zde díky odlišnému mikroklimatu probíhá celý rok. Většinou se zde pěstuje arabský kávovník. ^{/25/}

Indonésie je státem, kde má na pěstování kávy pozitivní vliv zvětralý sopečný povrch zaručující vyšší úrodnost. Nejdůležitějšími producenty jsou zde Jáva, Sumatra, Celebes a Flores. ^{/25/}

3.3.2 Ceny na kávovém trhu

Cenu kávy určuje základní diferenciál cen na newyorské (arabika) nebo londýnské (robusta) burze. Neodpovídají-li ceny reálnému stavu světových zásob kávy, dojde ke zhroucení trhu a tím také k pádu cen. Podobná situace se stala roku 2001, kdy bylo možné zakoupit libru kávy za 40 centů, tedy za nejnižší cenu v historii. Z této částky pak farmář obdržel od prostředníka maximálně 15 – 25 centů. Náklady na produkci jedné libry zelené kávy jsou přitom vyčísleny až na 1 – 1,40 USD. Pokles cen v roce 2001 je dobře znatelný z níže uvedené tabulky č. 3. ^{/24/}

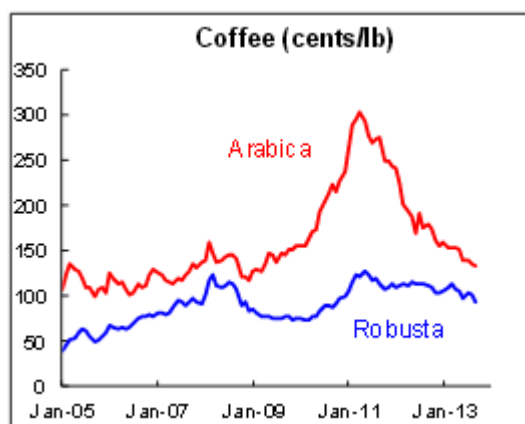
*Tab. č. 3.: Vývoj cen mleté kávy
v Syrské arabské republice*

Rok	Cena v syrských librách
1999	225
2000	250
2001	150
2002	150
2003	180
2004	150

Zdroj /20/

Vývoj cen v dalších letech zaznamenal mírný růst, výrazněji u arabiky (*Graf č. 1*).

*Graf č. 1.: Vývoj cen kávy v Syrské
arabské republice v amerických
dolarech v letech 2005 – 2013*

Zdroj /27/

Níže uvedený graf charakterizuje aktuální stav cen arabiky v letech 2013 až 2014. Graf č. 2 ukazuje, že cena kávy arabika má po dlouhodobém úpadku, který začal v roce 2011, v současnosti opět mírně rostoucí trend.

Graf č. 2.: Vývoj cen arabiky v letech 2013 - 2014

Zdroj /28/

Podle Mezinárodní kávové organizace ICO připadnou 2 % z ceny každého šálku kávy farmáři a zbylých 98 % se dělí mezi prodejce (kavárny, obchody), překupníky, pražírny, importéry, logistické firmy, banky, exportéry, zpracovatelské závody, družstva a sběrače kávy. Komoditní káva představuje komplexní řetězec složený z jednotlivých článků od bohatých společností až po ty nejchudší skupiny obyvatel na světě.^{/24/}

Během posledních 25 let se ceny na trhu s kávou radikálně proměnily. V důsledku zrušení mezinárodních kvót a náhlému nástupu Vietnamu na trh došlo k přesycení trhu kávou. Tento stav způsobil rázný propad cen kávy.^{/3/}

3.3.3 Organizace na kávovém trhu

Asociace pro Fair Trade

Asociace byla založena v roce 2004 ve střední a východní Evropě a od roku 2009 se stala partnerem mezinárodní skupiny FLO (Fair Trade Labelling Organizations International). V roce 2008 zahájila svoji činnost společnost Mamacoffee, která jako první v České republice začala dovážet Fair Trade kávu v surovém stavu z evropských přístavů (ne přímo od výrobce). Káva patří k nejrozšířenějším produktům Fair Trade, společně s čajem a kakaem tvoří 80 % výrobků nesoucích toto označení. Nejvíce Fair Trade kávy se produkuje v Latinské Americe, zejména v Peru a Kolumbii. V roce 2011 bylo v asociaci evidováno 348 certifikovaných producentů kávy (z více než 28 zemí), na celkovém počtu 991 Fair Trade certifikovaných producentů se káva tedy podílí 35 %.^{/8,29/}

Fair Trade hnutí oslavilo letos v České Republice 20 let trvání. Prvním certifikovaným zpracovatelem kávy v České Republice je společnost Mamacoffee v Břevnově.^{/8/}

Výrobky Fair Trade je možné v České Republice zakoupit v prodejnách zdravé výživy, biopotravin, specializovaných obchodech, některých lékárnách, ve specializovaných Fair Trade obchůdcích, v samoobsluhách i obchodních řetězcích (např. Hypermarket Globus, Tesco, Makro, DM Drogerie) nebo prostřednictvím specializovaných e-shopů. Dále také v kavárnách, pražírkách, čajovnách, restauracích, rozvojových a vzdělávacích organizacích, ale také například ve fitness centrech.^{/8/}

Mezinárodní organizace kávy (ICO - International Coffee Organisation)

Jde o mezivládní organizaci, která spojuje producentské a spotřebitelské země kávy. Organizace byla založena roku 1962 pod záštitou OSN. ICO funguje jako středisko pro shromažďování, výměnu a zveřejňování jak statistických informací (o produkci, cenách, vývozech, dovozech, zpětných vývozech, distribuci a spotřebě kávy ve světě), tak technických informací o pěstování, zpracování a použití kávy. V současné době má 39 členů, kteří reprezentují 97 % světové produkce kávy a 80 % světové spotřeby kávy.^{/10/}

Mezi hlavní cíle organizace patří zveřejňování statistiky týkající se trhu s kávou, hledání finančních zdrojů pro rozvoj světové ekonomiky kávy, poskytování informací producentům, rozvoj trhu s kávou, zvyšování kvality kávy (Coffee Quality - Improvement Programme), realizace školicích programů pro producenty s propagací využití vhodných technologií, zjišťování informací o trhu s kávou. Dále posilování strategií zaměřených na malé farmáře, na trvale udržitelný rozvoj kávového trhu a zlepšování životní úrovně a pracovních podmínek lidí pracujících v kávovém sektoru. ^{/10/}

Evropská kávová federace (ECF – The European Coffee Federation)

Federace reprezentuje zpracovatelský průmysl kávy v Evropě. Zaměřuje se na kávu surovou, rozpustnou i praženou. Členy tvoří čtrnáct zemí Evropské Unie, které obsahují polovinu světového obchodu s kávou, ale také jednotlivé korporace (Kraft Foods Europe Ltd, Nestlé Portugal Ltd, Sara Lee, Tchibo GmbH, Volcafé Ltd a další). Evropská kávová federace úzce spolupracuje s ICO a jednotlivými organizacemi pro kávu na národních úrovních: jak ve spotřebitelských, tak v producentských zemích. ^{/26/}

Certifikační program Utz Kapeh

Jde o celosvětově tržně orientovaný certifikační program pro zodpovědnou produkci kávy. Zaměření programu je usilovat o zvýšení konkurenceschopnosti producentů na trhu s kávou. ^{/30/}

Certifikační program Rainforest Aliance a Common Code for the Coffee Community

Oba tyto programy s pěstováním kávy souvisí jen okrajově. Účelem certifikačního programu Rainforest Aliance je usilování o zachování deštných lesů a rozmanitosti druhů, ale také stanovování sociálních standardů, jako jsou i národní minimální mzdy, a tím tedy i tržní pozici pěstitelů kávy. Od Rainforest Aliance pochází 14 % certifikované kávy. Podobný účel plní i Common Code for the Coffee Community, který mimo jiné usiluje o zlepšení sociálních podmínek pracovníků na kávovníkových plantážích. ^{/30/}

Companhia Nacional de Abastecimento (dále jen CONAB)

CONAB je brazilská agentura, která působí u ministerstva zemědělství. Jejím úkolem je řízení hospodářské politiky v zemi, rozvoj a udržení trhu. V rámci svých služeb poskytuje

informace o vývoji nabídky a poptávky po kávě, jako i další informace týkající se kávového průmyslu, které poskytuje i pro ICO. ^{/6/}

The National Federation of Coffee Growers of Colombia

Organizace, která sdružuje kolumbijské pěstitele kávy (Kolumbie je druhým top producentem kávy typu Arabika), uveřejňuje údaje o produkci a vývozu domácí produkce kávových zrn a snaží se o zlepšování životních podmínek obyvatelstva, jehož příjmy na pěstování kávy závisí. ^{/6/}

National Coffee Association of USA (dále jen NCA)

NCA je obchodní asociace, která reprezentuje kávový průmysl v USA, kde sdružuje dodavatele, odběratele, zpracovatele a spotřebitele kávy, ale také maloobchodníky, asociace a americké i zahraniční exportéry. NCA vydává a uveřejňuje statistiky a reporty týkající se obchodu s kávou, její spotřeby či produkce. ^{/6/}

Mezi další světové organizace vystupující na trhu s kávou jsou Coffee Association of Canada, The Foreign Agricultural Service amerického ministerstva zemědělství, Coffee Science Source, Specialty Coffee Association. ^{/6/}

3.3.4 Český trh s kávou

Hlavním dovozcem kávy v bývalém Československu byl státní podnik Koospol, jehož dovoz dosahoval 35 000 tun ročně. Pražení a balení kávy bylo v té době výsadou pouze státního podniku Balírny obchodu, který měl devět výrobních závodů (Praha, Roudnice nad Labem, Vandsdorf, Jihlava, Valašské Meziříčí, Olomouc, Bratislava, Trnava a Poprad). Později došlo k tomu, že na český trh s kávou vstoupilo mnoho zahraničních firem a objem dovozu podnikem Koospol výrazně poklesl. Avšak rozsah celkového dovozu kávy do České republiky se zvýšil. V roce 1991 podnik Koospol zanikl vlivem rozčlenění na jednotlivé závody. O tyto závody se zajímaly zahraniční společnosti, které získaly v rámci privatizace určité podíly. Největší podíl získala firma Tchibo, dále také Douwe Egberts a Kraft Jacobs Suchard. Jedny z nejvýznamnějších pražírén v České republice bez zahraničního kapitálu zůstaly bývalé závody Roudnice nad Labem, a. s. BASK a Balírny obchodu Praha. ^{/6,12/}

Trh s kávou ovládá v současné době několik společností, mezi ty hlavní patří Nestlé, Kraft Foods (od 2012 v Evropě známý jako Mondelez International), J. M. Smucker Company, Sara Lee a Tchibo. ^{/31/}

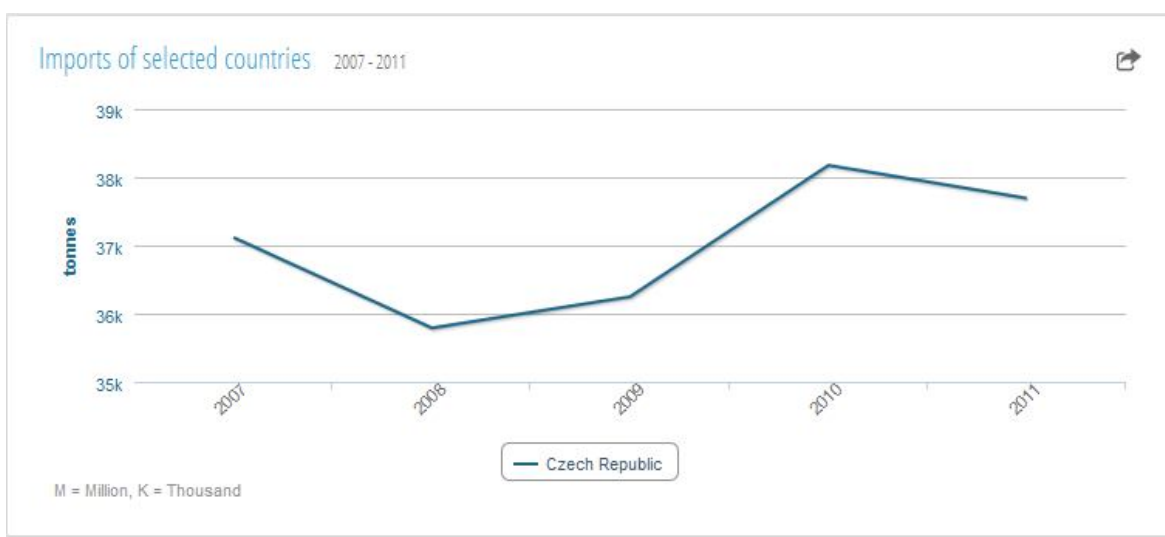
Největším světovým potravinovým koncernem je Švýcarská firma Nestlé. Kromě kávy má silné pozice i v oblasti snídaňových cereálií, cukrovinek, výroby mléka nebo také krmiv pro zvířata (Friskies). Na trhu s kávou působí se značkami Nescafé, Nespresso a s kávovary Dolce Gusto. Kraft Foods je americká společnost, která je do roku 2003 známá jako Philip Morris, což je jeden z největších výrobců cigaret. Vlastní mj. také značky jako je Milka, 3-Bit, Orion, Figaro, Tang, apod. V kávovém průmyslu pod něj spadají značky Jacobs, Maxwell House a Carte Noire.

Společnost Tchibo je svým způsobem přesným opakem výše uvedených společností. Jde o německou rodinnou firmu, která je stále ve vlastnictví svých původních zakladatelů (rodiny Herzů). Od svého vzniku se primárně zaměřuje na kávu a teprve postupem času se začala orientovat i na jiný sortiment zboží. Sara Lee je americká společnost se sídlem v Nizozemsku, je dalším potravinovým koncernem. Vlastní značku

Pickwick a pokud se jedná o kávy, zahrnuje značky Caboclo, Café do Ponto a v ČR známý Douwe Egberts.

Posledním členem tzv. „velké pětky“ je J. M. Smucker Company. V této skupině je novou společností. V roce 2008 odkoupil od kosmetického giganta Procter & Gamble (Ariel, Pantene, Wella) jeho vlajkové lodě v oblasti kávy značky Folgers a Millstone. Celkový dovoz kávy v letech 2007 až 2011 do ČR ukazuje Graf č. 3. ^{/31/}

Graf č. 3.: Celkový dovoz (pražené + zelené kávy) v letech 2007 – 2011

Zdroj /23/

Celková spotřeba kávy v České republice v roce 2011 byla 34 347 480 kg (na osobu potom 3,26 kg). Výpis spotřeby kávy na osobu v jednotlivých zemích uvádí příloha č. 1. ^{/10/}

V rámci průzkumu provedeného společností Growth from Knowledge (dále jen GfK) provedeným na přelomu roku 2011/2012 bylo zjištěno, že Češi více preferují kávu mletou a zrnkovou před kávou instantní. Instantní káva však oslovuje jen nepatrně nižší počet domácností. Pokud bychom ale vzali jako rozhodující to, kolik spotřebitelé za daný typ kávy utratí nebo kolik šálků nakoupí, dostane se na přední příčky právě instantní káva. České domácnosti si ve zkoumaném období nakoupily v průměru více než 650 šálků instantní kávy. Mletá a zrnková káva skončila podle nakoupeného objemu na druhém místě s téměř 400 šálky, kávové speciality a směsi se nacházejí na třetím místě s více než 100 šálky na domácnost. ^{/32/}

Na českém trhu se prodávají převážně kávové směsi, většinou se skládají z více základních druhů zrn. Směs s harmonickou a ucelenou chutí se vytvoří až správnou kombinací vhodně zvolených druhů kávy. Čisté druhy kávy jsou k dostání pouze ve specializovaných obchodech. Při výběru směsi jsou u českých spotřebitelů rozhodující nejen požadované vlastnosti, ale také cena kávy.^{/33/}

Češi pijí kávu několikrát denně a berou ji jako součást každodenního života. Úprava kávy je obecně otázkou zvyklostí a do jisté míry i možností. Češi pomalu ustupují od tradičního „turka“ a dávají přednost chuti před úsporami. Většina Čechů má kávu v oblíbě právě kvůli její chuti. Mladší generace si jí cení pro povzbuzující účinky. Ženy kávu považují za ideální nápoj pro chvíli odpočinku a preferují zejména jemnější kávové nápoje, jako je cappuccino nebo café latte. Muži si naopak potrpí na silnější kávu, oblíbené je espresso nebo již zmiňovaný „turek“. Pravá arabská káva není v současnosti v ČR moc oblíbená, a to zejména z důvodu své neznalosti mezi českými spotřebiteli, neboť český trh preferuje jinou kávu např. rozpustnou. Češi na arabskou kávu prostě nejsou zvyklí. Arabskou kávu v ČR vyhledává pouze vybraná skupina konzumentů a arabové žijící na tomto území.^{/34/}

3.4 Výhledy mezinárodního obchodu s kávou

Do budoucna se předpokládá, že světová produkce kávy bude schopna pokrýt poptávku, a to i při jejím růstu, ale určitě to bude mít vliv na podmínky financí a kvalitu kávových produktů nebo výrobků. Tradiční pěstitelské oblasti zaniknou a objeví se nové podobně jako ve Vietnamu. Takovouto oblastí by mohla být například Argentina nebo třeba Čína. Velké kávové společnosti v Číně již investovaly. V současné době jsou v Číně obrovské plochy osázeny kávovníkem, na kterých je plánovaná sklizeň během následujících let. Velmi kvalitní kávu pak budou produkovat pouze nejvýše položené farmy, které budou schopny se změnám trhu přizpůsobit. Kvalitní káva se stane nedostatkovým zbožím, kvalitní arabiky bude ubývat a začne se více pěstovat méně kvalitní, za to odolnější robusta. Diverzifikace pěstovaných plodin již nebude výhodou ale nutností.

Odklon od starších metod zpracování kávy, které byly neekonomické, se stane nevyhnutelným. Celý obchod s kávou od sběrače až po kavárnu bude muset projít složitou a radikální transformací, aby se ve světle nových faktů stal ekonomicky a sociálně trvale udržitelným i v příštích dekadách. V Kolumbii se v rámci preventivních opatření snaží vláda stimulovat malé farmáře různými granty, aby přešli na pěstování nové odrůdy tzv. hybrid. Hybrid je křížencem arabiky a robusty, přičemž od obou získal jejich pozitivní vlastnosti: od arabiky kvalitu zrn a od robusty odolnost vůči vnějšímu prostředí a vyšší výnosovost. Nové odrůdy však neřeší situaci na trhu s kvalitní kávou. ^{/10,24/}

4 Praktická část

4.1 Analýza dovozu kávy z arabských zemí

Dovoz kávy z arabských zemí do České republiky je nutno rozdělit na dovoz zelené kávy a dovoz již zpracované pražené kávy. Káva byla do ČR v období od roku 2007 do roku 2011 dovážena z arabských zemí uvedených v Tab. č. 4.

Tab. č. 4.:Dovoz kávy z arabských zemí (vlastní zpracování)

Region	Země	Dovoz pražené kávy do ČR (kg)	Dovoz zelené kávy do ČR (kg)
Maghreb	Alžírsko	nedováží	nedováží
	Libye	nedováží	nedováží
	Maroko	nedováží	nedováží
	Mauritánie	nedováží	nedováží
	Tunisko	10	nedováží
	Západní Sahara	nedováží	nedováží
Levanta	Egypt	88	1 042
	Jordánsko	nedováží	nedováží
	Libanon	1 549	nedováží
	Palestinská autonomie	nedováží	nedováží
	Syrská ar. republika	561	nedováží
	Irák	nedováží	nedováží
Arabský poloostrov	Bahrajn	nedováží	nedováží
	Jemen	nedováží	50
	Katar	nedováží	nedováží
	Kuvajt	nedováží	nedováží
	Omán	nedováží	nedováží
	Saúdská Arábie	60	nedováží
	Spoj. arab. emiráty	nedováží	nedováží
Sahel	Súdán	nedováží	nedováží

Zdroj /35/

Jak vyplývá z tabulky č. 4, do ČR se dováží káva z arabských zemí jen velmi málo. Dle uvedených množství jde spíše o kávu, kterou si přivezou turisté z dovolené. Vyšší dovoz

pražené kávy byl zaznamenán pouze u Libanonu a Syrské arabské republiky. Vyšší dovoz zelené kávy byl zaznamenán pouze u Egypta, avšak hodnota 1024 kg udává dovoz zelené kávy dekoфеinované, protože klasická zelená káva se do ČR z Egypta nedováží. Klasickou zelenou kávy do ČR dováží z arabských zemí pouze Jemen. Podrobnější výpis zemí a objemu dovážené kávy uvádí přílohy č. 2, 3, 4 a 5.

Tab. č. 5.: Dovozy a Re-export kávy v ČR

Dovoz a re-export kávy	(kg)
Dovoz zelené kávy	17 700 900
Dovoz pražené kávy	23 590 740
Dovoz rozpustné kávy	15 850 320
Re-export zelené kávy	28 320
Re-export pražená kávy	14 800 860
Re-export rozpustné kávy	7 965 240

Zdroj /10/

Celkový dovoz a re-export kávy v ČR v roce 2011 charakterizuje tabulka č. 5. Ve srovnání s daty uvedenými v tabulce č. 4 je zřejmé, že dovoz zelené i pražené kávy z arabských zemí činí jen velmi malé procento z celkového objemu kávy, která se dováží do ČR.

4.2 Mezinárodní obchod s arabskými zeměmi

Z arabských zemí se ve větším množství dováží káva do České republiky pouze z Libanonu, Syrské arabské republiky a Egypta.

Z arabských zemí, které vyváží kávu do ČR, podepsal Mezinárodní dohodu o kávě vydanou mezinárodní radou pro kávu pouze Jemen. Česká republika, která dohodu také podepsala, zde vystupuje jako dovážející člen.^{/10/}

4.2.1 Zahraniční obchod se Syřskou arabskou republikou

Zahraniční obchod je v Sýrii řízen Ministerstvem ekonomie a obchodu. Ministerstvo tvoří a řídí organizační strukturu zahraničního obchodu, řídí bankovní systém, vydává dovozní a vývozní licence, registruje pobočky a zástupce zahraničních společností aj. Vlastní zahraničně obchodní činnost realizují:

- zahraničně obchodní organizace státního sektoru,
- soukromé obchodní a výrobní firmy.^{/36/}

Do vstupu ČR do Evropské Unie (dále jen EU) byla jediným mezivládním smluvním dokumentem mezi Syřskou arabskou republikou a ČR Dlouhodobá obchodní dohoda, která vstoupila v platnost roku 2001 a platila do doby přijetí ČR do EU. Asociační dohoda pro regulaci obchodu mezi SAR a ČR dále obsahuje Dohodu o zamezení dvojímu zdanění a Dohodu o podpoře a ochraně investic.^{/36/}

Tab. č. 6.: Celkový vývoz a dovoz mezi ČR a SAR v letech 2008 – 2012

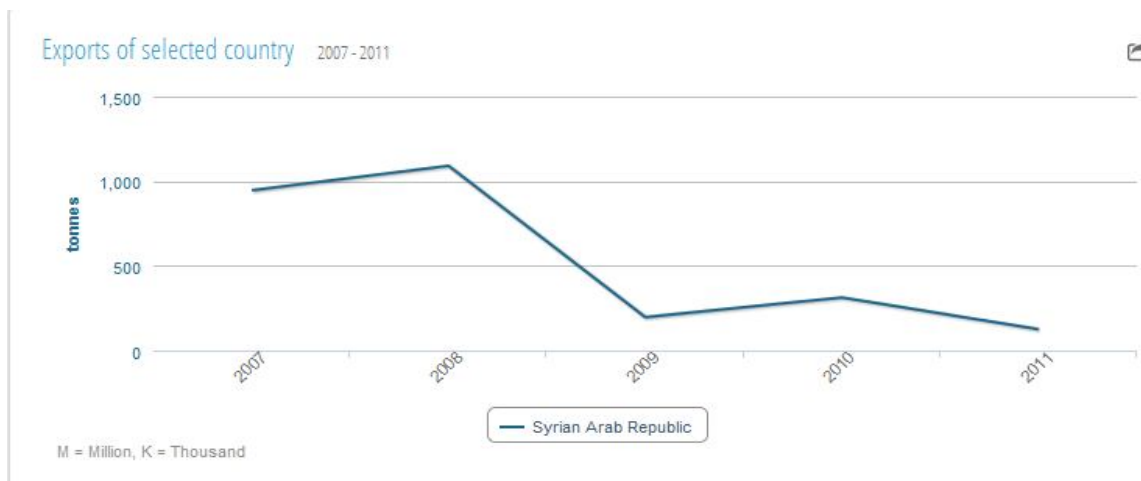
	2008	2009	2010	2011	2012
Vývoz z ČR do SAR v mil USD	72	62,6	49,3	47,9	34
Dovoz do ČR ze SAR v mil USD	13,3	2,9	5	7,3	1,8

Zdroj /37/

Tabulka č. 6 ukazuje, že celkový vývoz z ČR do SAR převažuje nad dovozem do ČR ze SAR v roce 2008 více než pětkrát. V roce 2012 je to už více než devatenáctkrát. Je však nutné konstatovat, že od roku 2008 do roku 2012 došlo k významnému poklesu u obou

zkoumaných alternativ. Celkový vývoz kávy ze SAR v letech od ledna 2007 do listopadu 2011 ukazuje graf. č. 4.

Graf č. 4.: Celkový vývoz (pražené + zelené kávy) ze SAR v letech 2007 – 2011

Zdroj /23/

Největší položku vývozu z ČR do SAR zaujímají osobní automobily (22,5 %), dále pak silniční motorová vozidla (10,28 %), čerpadla a kompresory (8,26 %). Významnými exportními artikly jsou také oděvní součásti, elektrické přístroje a skleněné zboží. Naopak ze SAR se do ČR dováží hlavně čerpadla a kompresory (36,5 %), příze (20,5 %) a také výrobky osvětlovací techniky a oděvní součásti. Káva zde tvoří zanedbatelné procento.^{/37/}

Na řešení sporů v oblasti mezinárodního obchodu se v SAR vztahuje Zákon č. 4/2008, který stanoví podmínky rozhodčího řízení v občanskoprávní, obchodní a ekonomické oblasti, včetně například i věcného práva k nemovitosti, tento zákon nelze aplikovat na spory o smlouvách, které se řídí jinými předpisy.^{/36/}

4.2.2 Zahraniční obchod s Libanonem

Libanon patří vzhledem k výši celního zatížení k velmi liberálním trhům. Libanon je členem Vnitro-arabské zóny volného obchodu GAFTA. Harmonogram odbourávání cel vůči zemím EU je předmětem Obchodního protokolu Asociační dohody mezi Libanonem a EU. Netarifní překážky obchodu představuje zejména systém dovozních kontrol, udělování dovozních povolení, licencí a různých certifikátů. Asociační dohoda mezi EU

a Libanonem pro regulaci obchodních vztahů obsahuje Dohodu o vzájemné podpoře a ochraně investic a Dohodu o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovým únikům.

/36,37/

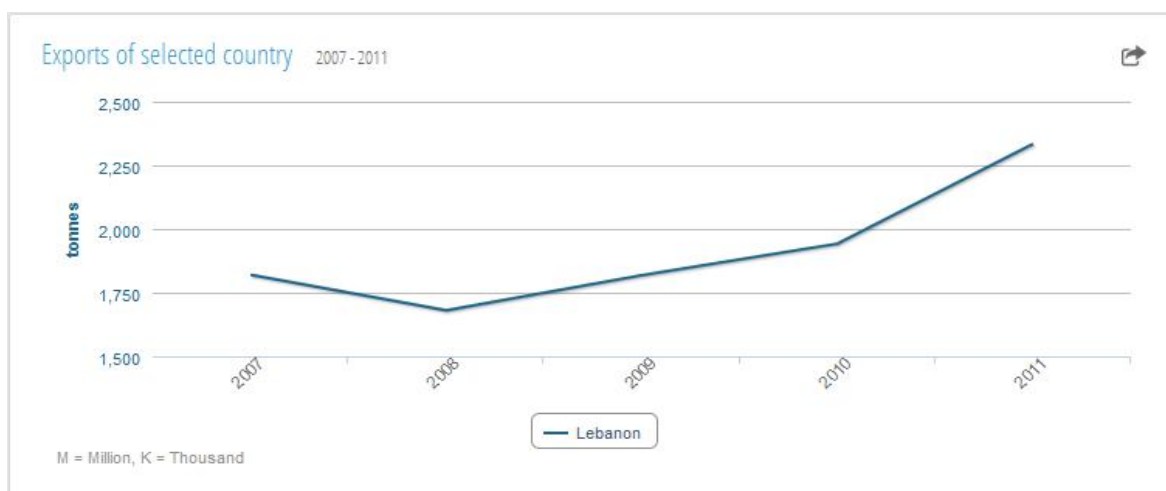
Tab. č. 7.: Celkový vývoz a dovoz mezi ČR a Libanonem v letech 2008 – 2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Vývoz z ČR do LB v mil USD	39,4	36,6	50,6	65	74,6
Dovoz do ČR z LB v mil USD	1,2	0,7	1,6	1,6	2,1

Zdroj /37/

Tabulka č. 7 ukazuje, že celkový vývoz z ČR do Libanonu mnohokrát převažuje nad dovozem do ČR z Libanonu. Je však nutné konstatovat, že od roku 2008 do roku 2012 došlo u obou zkoumaných alternativ ke zvýšení zkoumaných hodnot. Celkový vývoz kávy z Libanonu od ledna 2007 do listopadu 2011 ukazuje graf. č. 5.

Graf č. 5.: Celkový vývoz (pražené + zelené kávy) z Libanonu v letech 2007 – 2011

Zdroj /23/

Nejvýznamnějšími položkami vývozu jsou zde šperky, stroje a mechanická zařízení. Naopak z ČR se do Libanonu vyváží nejvíce mléko a mléčné výrobky, cukr, cukrářské výrobky, kancelářské přístroje a elektrická zařízení. Káva stejně jako u SAR tvoří i zde v obecném měřítku jen zanedbatelnou část vývozu. ^{/36/}

4.2.3 Zahraniční obchod s Egyptem

V rámci revolučních změn došlo v roce 2011 k významnému propadu mezinárodního obchodu mezi EU a Egyptem. V současnosti se podařilo obnovit vztahy a postupně dochází i k oživení dalších obchodních relací. Pozitivním působením vzniku Asociační dohody z roku 2004 dokazují nyní obchody mezi EU a Egyptem. Díky dohodě se stala EU pro Egypt hlavním obchodním partnerem. Asociační dohoda mezi EU a Egyptem pro regulaci obchodních vztahů obsahuje Dohodu o podpoře a vzájemné ochraně investic a smlouva o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a majetku.

/36,37/

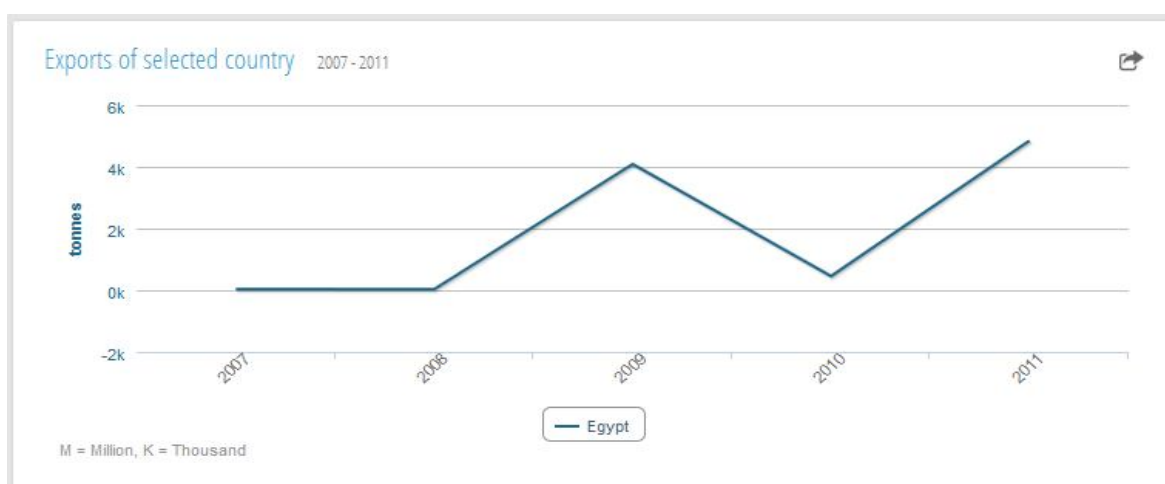
Tab. č. 8.: Celkový vývoz a dovoz mezi ČR a Egyptem v letech 2008 – 2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Vývoz z ČR do EG v mil USD	231 573	207 562	252 954	197 354	222 424
Dovoz do ČR z EG v mil USD	40 078	36 845	39 338	76 143	74 126

Zdroj /37/

Tabulka č. 8 ukazuje, že celkový vývoz z ČR do Egypta se ve sledovaném období téměř nemění. Celkový dovoz z Egypta do ČR v uplynulých letech roste. Souhrnný vývoz kávy z Egypta v letech od ledna 2007 do listopadu 2011 ukazuje graf. č. 6.

Graf č. 6.: Celkový vývoz (pražené + zelené kávy) z Egypta v letech 2007 – 2011

Zdroj /23/

Většina zemědělských produktů byla zbavena cla v obou směrech obchodu v roce 2010 na základě dohody EU – Egypt Agreement on agriculture, processed agriculture, fish and fishery products.^{/36/}

Všechny Egyptské firmy však nemají oprávnění vyvážet agrární produkty do ČR, oprávnění těmto firmám vystavuje Central Administration of Plant Quarantine CDPQ.^{/36/}

4.3 Charakteristika vybraných podniků, které do ČR dováží kávu z arabských zemí

V rámci bakalářské práce budou charakterizováni čtyři vybraní výrobci, kteří se do ČR z arabských zemí kávu dováží. Nejpodrobněji bude popsán podnik AI Hamwi International Co. LTD, dovážející do ČR největší množství arabské kávy. Kávu této firmy v České republice prodává firma Qitra s.r.o., která má vlastní e-shop pod názvem MADEINSYRIA.CZ a jednu kamennou prodejnu, prostřednictvím níž je káva dodávána do specializovaných obchodů (orientální potraviny apod.) a restaurací na území ČR. Ostatní dva podniky Café Najjar a Maatouk Factories S. A. L., dováží do ČR kávu v menším množství. Tuto kávu lze zakoupit prostřednictvím objednávky na internetových stránkách podniků nebo na internetových stránkách provozovaných v ČR, které se zabývají prodejem arabské kávy. Posledním stručně charakterizovaným podnikem je Haneeb Cooffe Co., který se na český trh s kávou dostane jen zřídka, a to prostřednictvím internetových objednávek přímo ze Syrské arabské republiky.^{/34/}

1) AI Hamwi International Co. LTD

Firma sídlí v Damašku, což je hlavní město Syrské arabské republiky. Byla založena roku 1951 Muhammadem Abdul Wahábem al-Hamwim, který v Damašku původně založil pouze malý obchod specializovaný na výrobu a prodej této kávy. V roce 1990 realizoval Bilál al-Hamwí, nejstarší syn zakladatele firmy, nový výrobní závod na pražení a mletí kávy na předměstí Damašku. Závod byl vybaven nejmodernějšími technologickými celky, ale i s jeho produkcí nebyl podnik schopen pokrýt stále rostoucí poptávku na tuzemském i zahraničním trhu. Z tohoto důvodu byl otevřen další závod v Jeddah v Saúdské Arábii. Později byla postavena i výrobní na rozpustnou kávu. V roce 2007 začala firma Hamwi pražit kávu i v saúdské Džiddě a od roku 2011 zde funguje také závod i na výrobu rozpustné kávy. V průběhu fungování získala společnost certifikáty ISO 9001 a ISO 22000 pro bezpečnost potravin.^{/34,38/}

Firma AI Hamwi International je jedním z hlavních výrobců kávy na Blízkém východě. Kávu od této firmy lze pořídit i v ČR, a to buď v kamenné prodejně (Praha 5) nebo na českých internetových stránkách Madeinsyria.cz.^{/19/}

Celkový roční objem prodeje se pohybuje v rozmezí 2,5 – 5 milionů USD. Ročně je z podniku exportováno 71 – 80 % vyrobené kávy. Hlavní trhy, kam tento podnik kávu vyváží, jsou východní a západní Evropa, jihovýchodní a východní Asie, Afrika a Střední východ. Zajímavostí je, že na každý z šesti vývozních trhů odvádí podnik stejné množství kávy tedy 16,67 % produkce. Pro milovníky turecké kávy, vařené v džezvě, je nabízena řada Hamwi Café, která zahrnuje zrnkovou nebo jemně mletou kávu nebo kávu s kardamonem. Káva, kterou lze zakoupit na českém trhu je zobrazena v příloze č. 6. ^{/20,39/}

2) Café Najjar

Firma sídlí v Libanonu ve městě Zaḥlah. Podnik má více než 200 zaměstnanců. Ředitelem společnosti je v současnosti George Najjar, syn zakladatele Café Najjar. Ten měl s výrobou kávy 52 let zkušeností a přenesl je na svého syna. Syn převzal podnikání svého otce v roce 1973. Café Najjar je pro koncové spotřebitele poměrně málo známá značka. V Libanonu činí Café Najjar 66 % produkce kávy. ^{/40/}

Najjarova společnost má přednost ve výrobě ultra jemné kávy, kterou je obecně hodně těžké vyrobit. Jedno kávové zrno se mele na 100 až 300 částic. To dodá kávě jedinečné aroma. ^{/34/}

Značka je známá ve více než 57 zemích světa. Firma dodává své produkty do mnoha států, mezi které patří na příklad Saúdská Arábie, Nizozemsko, Ukrajina, Švédsko, Spojené království, Turecko, Chile, Jordánsko, Katar, Rumunsko, Spojené arabské emiráty, Pobřeží slonoviny, Súdán, Francie, Senegal, Kanada, Spojené státy, Kanada, Senegal, Kuvajt, Irák a Omán. ^{/34/}

3) Maatouk Factories S. A. L.

Firma sídlící v Libanonu ve městě Bchamoun byla založena roku 1960. Hlavní vývozními trhy jsou Afrika, Amerika, Střední východ a západní Evropa. Jde o malou firmu v počtu zaměstnanců 21 – 50 osob. ^{/41/}

Zakladatel společnosti Mahmoud Maatouk se narodil v Bejrútu v roce 1931 a zemřel v roce 1996. Zanechal však neocenitelnou tradici při výrobě kávy, které se nyní věnují jeho děti. První pražírna kávy značky Maatouk byla realizována v jižním Bejrútu. Tato pobočka se později stala vůdcem v pražírenském průmyslu na celém světě. V době občanské války došlo v Libanonu k úpadku podnikání. Rodina Maatoukových se odstěhovala do Velké Británie, kde Mahmoud Maatouk založil továrnu na kávu v Hayes. Na konci 70. let se stal průkopníkem ve výrobě prémiové libanonské kávové směsi ve Velké Británii. Trvalý politický chaos v Libanonu donutil Maatouka koncem 80. let dále expandovat do německého Düsseldorfu. Na počátku 90. let se rodina pokusila o oživení podniku v domovském státě Libanonu, kde v roce 2001 otevřeli továrnu na zpracování kávy v průmyslové oblasti Bchamoun. Tento pokus se vydařil, neboť závod funguje do dnes. /41/

Podnik Maatouk se vyznačuje tím, že ve svém prodejním sortimentu představuje rozdílné směsi různého původu. Původně zpracovával kávová zrna dovezená z Brazílie, v současnosti však zpracovává také kávová zrna z Kolumbie, Etiopie, Brazílie a Keni. /41/

V podniku Maatouk je hlavním cílem vytvořit komplexní a originální vůni kávy, v závislosti na odborných znalostech přípravy kávy přenášených z generace na generaci. /41/

4) Haneeb Cooffe Co.

Firma sídlí v Syrské arabské republice ve městě Damašek. Byla založena roku 1945 a zabývá se broušením, mletím a balením kávy. Specializuje se především na zpracování brazilské kávy s kardamomem „Hali“, který pochází z Guatemaly. Kávu vyváží do mnoha zemí v Evropě, Americe a Blízkém východě. Do ČR tento podnik dováží jen velmi malé množství kávy. /34,42/

5 Výsledky a jejich hodnocení

V rámci teoretické části bakalářské práce byla řešena problematika přípravy a konzumace kávy v arabských zemích ve srovnání s přípravou a konzumací kávy v České republice. Z dostupných zdrojů bylo zjištěno, že přípravu kávy v arabských zemích provází dlouholetá historie, protože v arabských zemích nejde pouze o přípravu nápoje k uspokojení potřeb lidí, ale o rituál nebo o obřad, jež je nositelem národních zvyklostí. V arabských zemích projevuje hostitel nabídnutím kávy zákazníkovi úctu a její odmítnutí zde znamená prohřešek. Káva zde je vysoce kvalitní většinou jde o odrůdy arabiky, často je ochucována např. kardamomem nebo vanilkou. V České republice se pije převážně méně kvalitní kávové směsi arabiky a robusty. Ve většině případů jde o tzv. českého turka, jehož jednoduchá příprava spočívá v zalití mleté kávy horkou vodou. Čeští spotřebitelé jsou na chuť kávy v této podobě zvyklí, což je také kromě její ceny důvodem nízké spotřeby kávy, která byla na území České republiky dovezena z arabských zemí.

V rámci analýzy zemí vyvážejících kávu se na předních příčkách umístila Brazílie, s téměř dvojnásobnou převahou v objemu produkce oproti následující zemi, kterou je Vietnam. Vysoký export kávy byl zaznamenán také u Columbie a Indonésie.

Při výzkumu změny cen kávy na trhu v posledních letech bylo zjištěno, že vývoj cen mleté kávy v SAR měl od roku 1999 do roku 2004 klesající trend, s mírným zvýšením v roce 2003. V dalších letech docházelo u robusty i u arabiky k mírnému růstu až do roku 2011. U arabiky byl znamenán v roce 2011 výraznější růst než u robusty. Rok 2011 byl však přelomový a do roku 2013 cena kávy opět postupně klesala. U arabiky byl v celosvětovém měřítku zaznamenán od února 2013 do listopadu 2013 pokles v cenách, avšak prosinec roku 2013 a leden roku 2014 již přináší opět pozitivní výsledky ve vývoji cen kávy, který má v současné době růstový charakter.

Český trh s kávou v současnosti ovládá několik společností, mezi ty hlavní patří Nestlé, Kraft Foods, J. M. Smucker Company, Sara Lee a Tchibo. Celkový dovoz pražené a zelené kávy do ČR dosáhl největšího rozmachu v roce 2010 v současnosti mírně poklesl.

V praktické části práce byla provedena analýza dovozu kávy do České republiky z arabských zemí v letech 2007 – 2011. Analýze byly podrobeny všechny země této oblasti. Dovoz pražené kávy byl ve větším množství prokázán pouze u Libanonu (1 549 kg) a SAR (561 kg). Menší množstvím pak disponovalo také Tunisko (10 kg), Egypt (88 kg) a Saúdská Arábie (60 kg). Tato menší množství se vysvětlují dovozem kávy turistů, kteří byly v daných zemích na dovolené. Objem jimi dovezené kávy byl tedy stejně jako dovoz kávy pro prodej Českým statistickým úřadem zaznamenán. Dovoz pražené kávy za účelem prodeje na území ČR je tedy realizován pouze z Libanonu a SAR. Naproti tomu zelenou kávu do ČR ve vymezeném období dovážel ve větším množství pouze Egypt (1 042 kg), tato hodnota však udává dovoz zelené kávy dekoфеinované, protože klasická zelená káva se do ČR z Egypta nedováží. Zelená káva je v malém množství dovážena i z Jemenu (50 kg). V práci je také prostřednictvím tabulky č. 5 charakterizován celkový dovoz a re-export kávy do ČR.

V rámci praktické části práci byl hodnocen i celkový vývoz z České republiky do arabských zemí (které se podílí na dovozu kávy do ČR) a celkový dovoz do ČR z těchto arabských zemí v letech 2008 – 2012. Celkový dovoz ze SAR do ČR byl v těchto letech průměrně 6,1 mil. USD. Naopak dovoz z ČR do SAR byl v tomto období průměrně 53,2 mil. USD. Celkový dovoz z Libanonu do ČR byl za sledované období v průměru 1,4 mil. USD naopak dovoz z ČR do Libanonu byl v tomto období průměrně 53,2 mil. USD. Celkový dovoz z Egypta do ČR byl ve sledovaném období v průměru 53 306 mil. USD naopak dovoz z ČR do Egypta byl průměrně 222 373 mil. USD. Z výše uvedených dat je zřejmé, že nejrozsáhlejší je obchod České republiky s Egyptem. Je tomu tak díky asociační dohodě z roku 2004 uzavřené mezi EU a Egyptem, která dokládá, že se hlavním obchodním partnerem Egypta stala EU.

Celkový dovoz kávy ze SAR do ČR v období od roku 2007 do roku 2011 klesl. Naopak celkový dovoz kávy z Libanonu do ČR v tomto období vzrostl. Celkový dovoz kávy z Egypta do ČR měl v tomto období střídavý růstový a klesající trend. Vyšší dovoz byl zaznamenán pouze v roce 2009 a 2011.

V rámci analýzy vybraných podniků, které kávu z arabských zemí na český trh dováží bylo zjištěno, že v největším množství kávu dováží společnost AI Hamwi International Co. LTD, která má sídlo jak v SAR, tak i v ČR. V menším množství kávu z těchto zemí dodává společnost Café Najjar a společnost Maatouk Factories S. A. L (oba tyto podniky sídlí v Libanonu), velice málo pak dodává také společnost Haneeb Cooffe Co se sídlem v SAR.

6 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit problematiku dovozu kávy z arabských zemí do České Republiky. V rámci práce bylo zjištěno, že se pražená káva z arabských zemí dováží na český trh ve větším množství pouze z Libanonu a Syrské arabské republiky. Zelená káva se dováží pouze z Egypta, a to jen v dekofeinované podobě. Dovoz kávy byl v malém množství zaznamenán také z Tuniska, Jemenu a Saúdské Arábie, ovšem za tato množství jsou zodpovědní turisté, kteří si kávu dovezli z dovolené v dané zemi.

Dále byli v práci analyzováni čtyři dodavatelé kávy z arabských zemí na český trh. Bylo zjištěno, že největší objem kávy pocházející z arabských zemí dováží společnost AI Hamwi International Co. LTD, menší množství potom společnost Café Najjar a Maatouk Factories S. A. L, v minoritním množství dováží kávu za arabských zemí také společnost Haneeb Cooffe Co.

Problematika dovozu kávy z arabských zemí byla také zhodnocena z pohledu zvyklostí českých spotřebitelů na kávu. Výsledkem bylo zjištění, že Češi dávají přednost kávovým směsím, které jsou na českém trhu nejdostupnější. Zejména kvůli jejich širokému sortimentu, cenovému rozpětí, ale také zvyku na jejich chuť.

Cílem práce bylo také zjistit objem dovozu kávy a porovnat jej s celkovým dovozem kávy do České Republiky. Do ČR se z arabských zemí dováží jen minimální množství kávy řádově v kilogramech, proto toto množství na celkovém objemu dovážené kávy do ČR, které se pohybuje řádově v tunách, tvoří pouze zanedbatelné procento.

SEZNAM ZDROJŮ

KNIŽNÍ ZDROJE

1. FLORES, J., 2012. *Světový obchod s kávou a čajem*. Praha. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Ludmila Štěrbová. (26)
2. HEJLOVÁ, A., 2013. *Káva a její účinky na lidský organismus*. Brno. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí práce Pavla Dvořáková. (25)
3. LUBANDA, J-P., 2011. *Mezinárodní obchod s kávou*. Diplomová práce. Česká zemědělská univerzita v Praze. Vedoucí práce Olga Regnerová. (22)
4. NORMANOVÁ, J., 1992. *Káva*. 1. vyd. Bratislava, Champagne Avantgarde, ISBN 80-7150-047-X (16)
5. PAVELKOVÁ, P., 2006. *Světová produkce a trh kávy*. Praha. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Gabriela Hitzgerová. (30)
6. TŘEBICKÝ, V., 2005. *Česká stopa: ekologické a sociální dopady domácí spotřeby za našimi hranicemi*. 1. vyd. Brno: Hnutí Duha. APEL. ISBN 80-239-6724-X. (5)
7. TUČEK, J., 2013. *Barlife: Káva a globální ekonomika*. Praha: Linkman media s.r.o., roč. 10, č. 55. ISSN 1802-2316. (24)
8. VESELÁ, P., 2011. *Knihy o kávě*. Praha: Smart Press, s. r. o. 248 s. ISBN 978- 80-87049-34-I. (9)
9. ŽÁČEK, Z., 1960. *Zajímavě o kávě a čaji*. 1. vyd. Praha, Vydavatelství vnitřního obchodu. (13)

OSTATNÍ ZDROJE

1. ALIBABA.COM., 2013. *Unverified Supplier* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://sy104591460.fm.alibaba.com/> (39)
2. CAFÉ CAFFÉ CAFFEE, 2011. *Arabská káva: Arabská káva* [online]. [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://www.ivetecko.estranky.cz/> (17)
3. CAFÉ CAFFÉ CAFFEE, 2011. *Arabská káva: Úvod* [online]. [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://www.ivetecko.estranky.cz/> (33)
4. CAFÉ NAJJAR., 2014 [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://www.cafenajjar.com/> (40)

5. COMMODITY MARKET MONTHLY, 2013. *Research Department, Commodities Team*. In: [online]. Washington D.C.20413, [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/np/res/commmod/pdf/monthly/101013.pdf> (27)
6. CZECH TRADE, 2014. *Oficiální stránky pro podnikání a export* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/> (37)
7. ČERSTVÁ KÁVA, 2013. *Čerstvá káva* [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://www.cerstva kava.cz/> (6)
8. ČSÚ, 2014. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/> (35)
9. DEUTSCHER KAFFEEVERTBAND E.V., 2006. *Kaffeebibliothek* [online]. Hamburg, [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://www.kaffeeverband.de/> (8)
10. DIETSCH, T. V., PHILPOTT, S. M., RICE, R. A., GREENBER, R., et BICHIER, R., 2004 : Conservation policy in coffee landscapes, *Science* 303 (5658):625 (2)
11. DOUWE EGBERT, 2014. *Arabica z Etiopie* [online]. [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.douwe-egberts.cz/> (15)
12. FAIRTRADE LABELLING ORGANIZATIONS INTERNATIONAL, e.V., 2011. *Fair-trade International (FLO)* [online]. [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://www.fairtrade.net> (29)
13. FIRMY.CZ, 2014. *Katalog firem a institucí* [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://www.firmy.cz/> (7)
14. FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS, 2014. *Faostat* [online]. [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://faostat.fao.org/> (23)
15. GLOBAL., 2014. *GfK* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://www.gfk.com> (32)
16. HASEEB SINCE 1946., 2013. *Haseeb since* [online]. 2013 [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://www.haseebco.com/> (42)
17. CHVOJKOVÁ, M., 2013. *Cafe* [online]. [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://lide.uhk.cz/> (4)
18. Informace, které poskytl majitel firmy Qitra s.r.o. (e-shop Madeinsyria.cz), pan *PhDr. Lukáš Goga, DiS* (34)

19. INTERNATIONAL COFFEE ORGANIZATION, 2012. *Monthly Coffee Market Report*. 7 s. Dostupné z: <http://dev.ico.org/documents/cy2012-13/cmr-1212-e.pdf> (10)
20. JENÍČEK, V., 2013. *Mezinárodní vazby obchodu s kávou v České republice a její spotřeba*. Česká zemědělská univerzita v Praze - itsz. Dostupné z: <http://www.kavovelisty.cz/ze-sveta-komoditni-kavy-kdo-ovlada-trh/> (12)
21. KURZY.CZ., 2014. *Graf vývoje ceny kávy Arabica - 1 rok - měna USD* [online]. [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/komodity/kava-graf-vyvoje-ceny/> (28)
22. MAATOUK., 2011. *Maatouk coffee* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://www.maatouk.com/> (41)
23. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR, 2014. *Zahraniční obchod* [online]. [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.export.cz/> a <http://www.mzv.cz> (36)
24. OKO, 2013. *Internetový časopis Oko: Káva v Evropě* [online]. [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://oko.yin.cz/> (11)
25. PETRIKOVÁ, V., PATOČKA J., 2006. *Káva očima toxikologa*. Vojenské zdravotnické listy. LXXV, 3-4, 120 - 125. Dostupné z: <http://www.pmfhk.cz/> (14)
26. QITRA S.R.O., 2014. *E-shop madeinsyria.cz* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <http://eshop.madeinsyria.cz/> (38)
27. QITRA S.R.O., 2014. *Nabízené zboží - Džezva* [online]. [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://eshop.madeinsyria.cz/> (19)
28. QITRA S.R.O. *Příprava Turecké (Arabské) kávy* [online]. 2014 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://eshop.madeinsyria.cz/> (18)
29. SVĚT KÁVY, 2014. *Svět kávy - historie*. Dostupné z: <http://www.svetkavy.cz/> (1)
30. SYRIAN ARAB REPUBLIC: STATISTICAL APPENDIX. 2005. In: *International Monetary Fund Washington, D.C.* [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2005/cr05355.pdf> (20)
31. ŠPAČKOVÁ, Š., 2002. *Hořký obchod s kávou*. Společnost pro Fair-trade a rozvojové vzdělávání, 34 s. (3)
32. UNCTAD, 2013. *UNCAD* [online]. [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx> (21)

33. ZEMAN, R., 2013. *Kávové listy: Ze světa komoditní kávy: Kdo ovládá trh?* [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://www.kavovelisty.cz/> (31)

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

<i>Obr. č. 1.: Džezva.....</i>	<i>12</i>
<i>Obr. č. 2.: Nejvýznamnější oblasti pěstování kávy.....</i>	<i>14</i>
<i>Graf č. 1.: Vývoj cen kávy v SAR v amerických dolarech v letech 2005 – 2013</i>	<i>15</i>
<i>Graf č. 2.: Vývoj cen arabiky v letech 2013 - 2014.....</i>	<i>16</i>
<i>Graf č. 3.: Celkový dovoz (pražené + zelené kávy) v letech 2007 – 2011.....</i>	<i>21</i>
<i>Graf č. 4.: Celkový vývoz (pražené + zelené kávy) ze SAR v letech 2007 – 2011</i>	<i>27</i>
<i>Graf č. 5.: Celkový vývoz (pražené + zelené kávy) z Libanonu v letech 2007 – 2011</i>	<i>28</i>
<i>Graf č. 6.: Celkový vývoz (pražené + zelené kávy) z Egypta v letech 2007 – 2011.....</i>	<i>29</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. č. 1.: Arabika vs. Robusta – základní charakteristické vlastnosti.....</i>	<i>7</i>
<i>Tab. č. 2.: Velikost produkce zelené kávy z roku 2008.....</i>	<i>15</i>
<i>Tab. č. 3.: Vývoj cen mleté kávy v Syrské arabské republice</i>	<i>15</i>
<i>Tab. č. 4.:Dovoz kávy z arabských zemí (vlastní zpracování)</i>	<i>24</i>
<i>Tab. č. 5.: Dovoz a Re-export kávy v ČR.....</i>	<i>25</i>
<i>Tab. č. 6.: Celkový vývoz a dovoz mezi ČR a SAR v letech 2008 – 2012</i>	<i>26</i>
<i>Tab. č. 7.: Celkový vývoz a dovoz mezi ČR a Libanonem v letech 2008 – 2012</i>	<i>28</i>
<i>Tab. č. 8.: Celkový vývoz a dovoz mezi ČR a Egyptem v letech 2008 – 2012</i>	<i>29</i>

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FAO	Organizace pro výživu a zemědělství
FLO	Fairtrade Labelling Organizations International
GAFTA	Grande zone arabe de libre échange
ICO	International Coffee Organisation
SAR	Syrská arabská republika
USD	Americký dolar

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA č. 1.: Spotřeba kávy ve světě ^{/10/}

Pořadí	Státy	Spotřeba (kg/osoba)	Pořadí	Státy	Spotřeba (kg/osoba)
1.	Lucembursko	24,73	46.	Rumunsko	2,25
2.	Finsko	12,17	47.	Jižní Korea	2,17
3.	Norsko	9,51	48.	Nikaragua	2,04
4.	Dánsko	8,21	49.	Haiti	2,02
5.	Rakousko	7,96	50.	Tunis	1,91
6.	Island	7,9	51.	Kolumbie	1,81
7.	Švýcarsko	7,85	52.	Ukrajina	1,74
8.	Švédsko	7,14	53.	Rusko	1,56
9.	Německo	6,95	54.	Laos	1,43
10.	Kanada	6,22	55.	Guatemala, Filipíny	1,38
11.	Slovensko	6,07	56.	Madagaskar	1,31
12.	Brazílie	6,02	57.	Mexiko	1,23
13.	Libanon	5,73	58.	Kuba	1,17
14.	Bosna a Hercegov.	5,71	59.	Panama	1,13
15.	Itálie	5,62	60.	Uruguay	1,12
16.	Francie	5,47	61.	Maďarsko, Vietnam	1,08
17.	Řecko	5,43	62.	Taiwan	1,03
18.	Belgie	5,09	63.	Bělorusko	0,97
19.	Chorvatsko	5	64.	Pobřeží slonoviny	0,94
20.	Portugalsko	4,7	65.	Chile	0,88
21.	Srbsko	4,51	66.	Maroko, Argentina	0,86
22.	Kypr	4,34	67.	Indonésie	0,83
23.	Slovensko	4,28	68.	Malajsie	0,8
24.	USA	4,24	69.	JAR	0,64
25.	Španělsko	4,09	70.	Ekvádor	0,61
26.	Austrálie	3,73	71.	Turecko	0,52
27.	Honduras	3,56	72.	Peru	0,51
28.	Nizozemsko	3,5	73.	Thajsko	0,43
29.	Costa Rica	3,43	74.	Bolívie	0,36
30.	Izrael	3,4	75.	Jemen	0,31
31.	Venezuela	3,38	76.	Uganda	0,24
32.	Lotyšsko	3,37	77.	Kamerun	0,21

33.	Nový Zéland	3,32	78.	Jamajka	0,2
34.	Japonsko	3,29	79.	Kongo, dem. republika	0,18
35.	Česká republika	3,26	80.	Středoafriická republika	0,11
36.	Polsko	3,19	81.	Írán	0,1
37.	Alžírsko, Estonsko	2,98	82.	Angola, Indie	0,09
38.	Bulharsko	2,89	83.	Keňa, Libérie	0,07
39.	Velká Británie	2,8	84.	Tanzánie	0,06
40.	Litva	2,73	85.	Egypt, Sierra Leone	0,05
41.	Jordánsko	2,6	86.	Kongo	0,04
42.	Salvador	2,56	87.	Togi, Zimbabwe, Papua Nová Guinea	0,02
43.	Ethiopie	2,4	88.	Burundi, Nigérie, Rwanda, Čína	0,01
44.	Irsko	2,39			
45.	Dominik. republika	2,26			

Pozn. Data uvedená v tabulce jsou poslední známé údaje zjištěné v rámci statistik Mezinárodní kávové organizace z roku 2011.

PŘÍLOHA č. 2.: Dovoz zelené kávy do ČR v letech leden 2007 – listopad 2011 ^{/37/}

Země	Netto (kg)	Země	Netto (kg)
Rakousko	22 326	Itálie	54 127
Austrálie	120	Jamajka	200
Belgie	93 429	Japonsko	16
Burundi	110 777	Keňa	1 445 480
Mnohonárodní stát Bolívie	71 479	Laoská lid. dem. republika	19 015
Brazílie	33 305 155	Libérie	21 238
Kongo, dem. republika	115 566	Madagaskar	730 759
Středoafriická republika	48 996	Malawi	842
Kongo	539 215	Mexiko	1 655
Pobřeží slonoviny	1 925 606	Malajsie	16
Kamerun	821 738	Nigérie	70 375
Čína	65 295	Nikaragua	4 051
Kolumbie	4 111 596	Nizozemsko	31 264
Kostarika	3 363	Nepál	105
Kuba	4 037	Panama	664
Německo	3 025 168	Peru	7 235 236
Dánsko	1	Papua Nová Guinea	75 606
Dominikánská republika	1 540	Polsko	59 423
Ekvádor	5 010	Rwanda	44 755
Španělsko	2 086	Švédsko	16
Etiopie	4 341 588	Slovensko	146 324
Francie	153	Sierra Leone	2 526 931
Gabon	29 948	Salvador	1 185 609
Spojené království	19 321	Svazijsko	3
Ghana	4 405 421	Togo	218 284
Guinea	3 703 422	Tunisko	10
Guatemala	48 040	Tchaj-wan	26 855
Guam	22 872	Tanzanie	35 521
Hongkong	14	Uganda	1 523 800
Honduras	7 596 288	Spojené státy	129
Maďarsko	6 133	Vietnam	21 709 287
Švýcarsko	2 897	Jemen	50
Indonésie	13 060 980	Jižní Afrika	389 894
Indie	2 018 168	Zambie	119

PŘÍLOHA č. 3.: Dovoz zelené dekoфеinované kávy do ČR v letech leden 2007 – listopad 2011 ^{/37/}

Země	Netto (kg)
Rakousko	766 181
Brazílie	540
Čína	719
Kolumbie	10 169
Německo	703 642
Egypt	1 042
Španělsko	693
Etiopie	2 526
Francie	12 347
Spojené království	313 960
Guatemala	1 483
Honduras	586
Indie	1 020
Itálie	16 794
Keňa	13 190
Srí Lanka	1 515
Nigérie	31 430
Nikaragua	2 984
Polsko	235 136
Rwanda	1 988
Slovensko	643 867
Vietnam	12

PŘÍLOHA č. 4.: Dovoz pražené kávy do ČR v letech leden 2007 – listopad 2011 ^{/37/}

Země	Netto (kg)	Země	Netto (kg)
Spojené arabské emiráty	4	Lotyšsko	149
Rakousko	26 737 946	Madagaskar	1 427
Austrálie	9 296	Mauricius	154
Bosna a Hercegovina	2 807	Malawi	400
Belgie	1 395 434	Mexiko	3 865
Bulharsko	106 555	Malajsie	7
Burundi	300	Nikaragua	2 959
Bolívie	647	Nizozemsko	2 317 510
Brazílie	398 793	Norsko	611
Kanada	63 712	Nepál	303
Čína	30 424	Panama	805
Kolumbie	53 343	Peru	4 452
Kostarika	8 328	Papua Nová Guinea	2 187
Kuba	6 304	Filipíny	6
Německo	24 279 976	Polsko	44 687 845
Dánsko	85 618	Portugalsko	227 454
Dominika	780	Paraguay	554
Dominikánská republika	681	Katar	3 881
Ekvádor	7 617	Rumunsko	129
Egypt	88	Ruská federace	1 429
Španělsko	427 310	Rwanda	2 069
Etiopie	6 508	Saúdská Arábie	60
Francie	1 325 004	Švédsko	158 155
Spojené království	3 207 533	Slovinsko	37 116
Řecko	3 332	Slovensko	10 228 856
Guatemala	4 323	San Marino	433
Honduras	263	Svatý Tomáš a Princ. ostrov	24
Chorvatsko	45 854	Salvador	6 667
Haiti	270	Sýrie	561
Maďarsko	4 785 669	Thajsko	4 456
Švýcarsko	525 536	Turecko	240
Indonésie	5 726	Tchaj-wan	1
Indie	19 277	Tanzanie	313
Itálie	5 929 335	Ukrajina	12 438
Jamajka	2 019	Uganda	204
Japonsko	299	Spojené státy	8 919

Keňa	14 516	Americké Panenské ostrovy	2
Kambodža	100	Vietnam	188 262
Korea	1	Srbsko	112
Libanon	1 549	Jihoafrická Republika	90
Svatá Lucie	14	Rezervy a zásoby v rámci obchodu uvnitř Společenství	15 083
Srí Lanka	20	Státy a území nevymezené	20
Litva	41 934	Země a území neuváděné v rámci obchodu uvnitř Společenství	340 911
Lucembursko	7	Země a území neuváděné v rámci obchodu s třetími zeměmi	288

PŘÍLOHA č. 5.: Dovoz pražené dekoфеinované kávy do ČR v letech leden 2007 – listopad 2011 ^{/37/}

Země	Netto (kg)
Rakousko	90 381
Belgie	4 150
Bulharsko	625
Brazílie	244
Kolumbie	2 141
Německo	241 137
Ekvádor	23
Španělsko	19 729
Francie	793
Spojené království	3 246
Chorvatsko	529
Haiti	36
Maďarsko	180
Švýcarsko	40 496
Irsko	19 656
Itálie	75 947
Korea	3
Lucembursko	3
Mauricius	131
Mexiko	15
Nizozemsko	33 199
Polsko	470 163
Portugalsko	2
Švédsko	2 038
Slovinsko	8
Slovensko	26
Salvador	25
Země a území neuváděné v rámci obchodu s třetími zeměmi	13

PŘÍLOHA č. 6.: Káva značky Al Hamwi International Co. LTD, kterou je možné v ČR zakoupit. ^{/19/}

Mocha Pure Coffee

With cardamon (10%)

With extra cardamon (15%)

With plus cardamon (20%)

UNOSPRESSO Italian Blend

UNO CAFE American Coffee
Filtrovaná pražená káva

Instantní káva

Instantní káva

Ledová rozpustná káva

Instantní káva

Instantní káva Arabika